

ปฏิทรรศน์คนโกหกกับทฤษฎีเซิงบริบท

นางสาวเพชรวิภา คงอ่ำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญา ภาควิชาปรัชญา

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974 – 14 – 2327 – 6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LIAR PARADOX AND CONTEXTUAL THEORY

Ms. Petchwipa Kong-um

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Philosophy

Department of Philosophy

Faculty of Arts

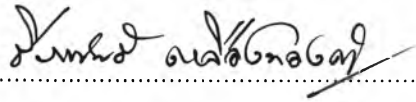
Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974 – 14 – 2327 – 6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปฏิทรรศน์คนโกหกกับทฤษฎีเชิงบริบท
โดย นางสาวเพชรวิภา คงอ่ำ
สาขาวิชา ปรัชญา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริเพ็ญ พิริยจิตกรกรกิจ

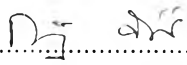
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริเพ็ญ พิริยจิตกรกรกิจ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กนิษฐ์ ศิริจันทร์)

เพชรวิภา คงอ่ำ : ปฏิทรรศน์คนโกหกกับทฤษฎีเชิงบริบท. (LIAR PARADOX AND CONTEXTUAL THEORY) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สิริเพ็ญ พิริยจิตกรกรกิจ. 139 หน้า. ISBN 974-14-2327-6.

ในวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนต้องการประเมินการแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกของทฤษฎีเชิงบริบท สำหรับผู้ที่มีข้อเสนออยู่ภายในทฤษฎีเชิงบริบทนี้มีเป็นจำนวนมาก แต่ผู้เขียนจะเลือกข้อเสนอที่สำคัญมา 6 ข้อเสนอ คือ ข้อเสนอของโทเลอร์ เบิร์จ ข้อเสนอของจอห์น บาร์ไวทซ์ และจอห์น เอทซ์แมนดี ข้อเสนอของเฮม เกฟแมน ข้อเสนอของโรเบิร์ต ซี. คูนส ข้อเสนอของคิธ ซิมมอนส และข้อเสนอของไมเคิล กลานซเบิร์ก สิ่งที่ข้อเสนอเหล่านี้มีร่วมกัน คือ ต้องการแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกที่อยู่ในรูปแบบของปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็ง

สิ่งที่ผู้เขียนทำ ประกอบไปด้วย 4 ส่วน ในส่วนแรก ผู้เขียนแสดงถึงที่มาของปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งว่าเกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกของคริปิกที่แก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกภายในภาษาทั่วไป โดยการให้ค่าความจริงกับประโยคที่เป็นปฏิทรรศน์ว่าไม่จริงและไม่เท็จ สำหรับทฤษฎีเชิงบริบทคิดว่าวิธีแก้ปัญหปฏิทรรศน์คนโกหกโดยการให้ค่ากับประโยคปฏิทรรศน์ภายในภาษาทั่วไปว่าไม่จริงและไม่เท็จ ทำให้พบกับปัญหาต่อมาที่พวกเขาต้องการแก้ คือ ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็ง ปัญหานี้เกิดขึ้นจากการพบประโยคที่เป็นปฏิทรรศน์คนโกหกที่มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ และมีการกล่าวหรือเขียนประโยคนี้ขึ้นมาอีกครั้ง ซึ่งเป็นผลทำให้ประโยคที่เป็นปฏิทรรศน์นี้มีค่าจริง

ในส่วนที่สอง ผู้เขียนแสดงวิธีการแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งของทฤษฎีเชิงบริบทซึ่งเชื่อว่าเมื่อมีการเปลี่ยนบริบท ค่าความจริงจะเปลี่ยนไปด้วย สำหรับวิธีการแก้ปัญหของทฤษฎีนี้ ผู้เขียนจะแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ การแก้ปัญหาโดยการเปลี่ยนบริบทการให้ค่าความจริงแบบเป็นลำดับชั้น การแก้ปัญหาโดยการเปลี่ยนบริบทการให้ค่าความจริงแบบไม่เป็นลำดับชั้น และการแก้ปัญหาโดยการเปลี่ยนบริบทการให้ค่าความจริงแบบขยาย

ในส่วนที่สาม ผู้เขียนจะประเมินการแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งของทฤษฎีเชิงบริบททั้ง 3 ประเภท และแสดงให้เห็นว่าทฤษฎีเชิงบริบททั้ง 3 ประเภท พบกับ 3 ปัญหา ปัญหาแรก คือ ปัญหาภายในข้อเสนอของตนเอง ซึ่งทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งได้ ปัญหาต่อมา คือ หากสลับการให้ค่าความจริง ในระหว่างแต่ละข้อเสนอ แต่ละข้อเสนอก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งได้ และปัญหาสุดท้าย คือ ปัญหา Superliar

ในส่วนสุดท้าย ผู้เขียนจะแสดงถึงการแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกที่เป็นไปได้ คือ การแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกของคริปิก

ภาควิชา.....ปรัชญา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

เพชรวิภา

คงอ่ำ

สาขาวิชา.....ปรัชญา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

สิริเพ็ญ พิริยจิตกรกรกิจ

ปีการศึกษา.....2548.....

4580189722: MAJOR PHILOSOPHY

KEYWORDS : LIAR PARADOX / STRENGTHENED LIAR / CONTEXTUAL THEORY /

PETCHWIPA KONG-UM : LIAR PARADOX AND CONTEXTUAL THEORY

THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SIRIPHEN PIRIYACHITTAKORNKIT, PH.D.

139 pp. ISBN 974 – 14 – 2327 - 6

In this thesis, my purpose is to criticize the contextual theories' approach to the liar paradox. There are many proposals in the contextual theories but I choose six important proposals, that is, the proposal of Tyler Burge, Jon Barwise and John Etchemendy, Haim Gaifman, Robert C. Koons, Keith Simmons and Michael Glanzberg. All of these proposals have the approach to the same problem, the strengthened liar.

There are four parts in this thesis. Firstly, I show that the strengthened liar is the problem from Saul Kripke's approach to the liar paradox. Kripke shows that, in natural language, if the sentence is paradoxical, it will get the truth value "neither true nor false". The contextual theories show that this approach gives rise to the strengthened liar. The form of the strengthened liar is as follow, if we analyze the paradoxical sentence as being neither true nor false, then it follows that this sentence is not true. We have now apparently asserted what we earlier claimed was neither true nor false. Moreover, the assertion that this sentence is not true would seem to commit us to asserting that the paradoxical sentence is true, contrary to the original analysis.

Secondly, I explicate the contextual theories' approach to the strengthened liar. The theories believe that when the context is changed, the truth value is changed either. I divide the theories in three categories. Firstly, the truth value shift as the context shift into the hierarchy. Secondly, the truth value shift as the context shift in the anti – hierarchy. Thirdly, the truth value shift as the context expands.

Thirdly, I criticize the three approaches and show that they cannot solve the strengthened liar because they have three main problems, the problem in their own approach, the problem when switching the truth-bearers and the problem of the superliar.

In the last part, I show the possible approach to the liar paradox by returning to Kripke's view.

Department.....Philosophy.....

Field of study.....Philosophy.....

Academic year.....2005.....

Student's signature.....*Petchwipa K.*.....

Advisor's signature.....*Siriphen P.*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริเพ็ญ พิริยจิตรกรกิจ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้แนวคิด คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และการตรวจสอบ หากไม่ได้รับความเมตตาเอาใจใส่จากท่านอาจารย์แล้ว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะไม่สามารถสำเร็จได้โดยสมบูรณ์ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุก ๆ ท่านในภาควิชาปรัชญา ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน วิธีการทางปรัชญามากกว่า 2 ปี ซึ่งถือเป็นสมมติฐานหนึ่งของความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อ.ดร.กนิษฐ มิตินันท์วงศ์ และ รศ.ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์ ในฐานะกรรมการและประธานสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น พิจารณาข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ไข

ขอขอบคุณทุนจากโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ (UDC) ที่ให้การสนับสนุนในการศึกษาในระดับปริญญาโท

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่สนับสนุนการเรียนและการศึกษาค้นคว้า คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแต่บิดามารดาและครูอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาแก่ผู้ศึกษาค้นคว้า

เพชรวิภา คงอ่ำ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	11
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
บทที่ 2 การแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกของคริปกี.....	13
บทที่ 3 การแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งของทฤษฎีเชิงบริบท.....	28
3.1 การแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งโดยการเปลี่ยนบริบท	
การให้ค่าความจริงแบบเป็นลำดับชั้น.....	29
3.1.1 ข้อเสนอของเบิร์จ.....	30
3.1.2 ข้อเสนอของจอห์น บาร์โรว์ - จอห์น เอทซเมนดี.....	34
3.1.3 ข้อเสนอของเฮม เกฟแมน.....	37
3.1.4 ข้อเสนอของโรเบิร์ต ซี. คูนล.....	45
3.2 การแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งโดยการเปลี่ยนบริบท	
การให้ค่าความจริงแบบไม่เป็นลำดับชั้น.....	48
3.2.1 ข้อโต้แย้งต่อการใช้บริบทแบบเป็นลำดับชั้นในการแก้ปัญหา	
ปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็ง.....	49
3.2.2 การแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็ง.....	49
3.3 การแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งโดยการเปลี่ยนบริบท	
การให้ค่าความจริงแบบไม่เป็นลำดับชั้น.....	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ปัญหาของทฤษฎีเชิงบริบทในการแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็ง.....	62
4.1 ปัญหาภายในข้อเสนอของทฤษฎีเชิงบริบท.....	62
4.1.1 ปัญหาของการแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็ง โดยการเปลี่ยนบริบทการให้ค่าความจริงแบบเป็นลำดับขั้น.....	62
4.1.1.1 ปัญหาของข้อเสนอของเบิร์ก.....	62
4.1.1.2 ปัญหาของข้อเสนอของจอน บาร์ไวช และ จอห์น เอทซเมนดี.....	65
4.1.1.3 ปัญหาของข้อเสนอของเฮม เกฟแมน.....	66
4.1.1.4 ปัญหาของข้อเสนอของโรเบิร์ต ซี คูนส.....	70
4.1.2 ปัญหาของการแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งโดยการ เปลี่ยนบริบทการให้ค่าความจริงแบบไม่เป็นลำดับขั้น.....	72
4.1.3 ปัญหาของการแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งโดยการ เปลี่ยนบริบทการให้ค่าความจริงแบบขยาย.....	75
4.2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการให้ค่าความจริง.....	78
4.2.1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการให้ค่าความจริงของทฤษฎีเชิงบริบท ที่แก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็ง โดยการเปลี่ยนบริบท การให้ค่าความจริงแบบเป็นลำดับขั้น.....	78
4.2.1.1 ข้อเสนอของไทเลอร์ เบิร์จ.....	78
4.2.1.2 ข้อเสนอของจอน บาร์ไวช และจอห์น เอทซเมนดี.....	82
4.2.1.3 ข้อเสนอของเฮม เกฟแมน.....	85
4.2.1.4 ข้อเสนอของโรเบิร์ต ซี คูนส.....	89
4.2.2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการให้ค่าความจริงของทฤษฎีเชิงบริบท ที่แก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งโดยการเปลี่ยนบริบท การให้ค่าความจริงแบบไม่เป็นลำดับขั้น.....	94
4.2.3 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการให้ค่าความจริงของทฤษฎีเชิงบริบท ที่แก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งโดยการเปลี่ยนบริบท การให้ค่าความจริงแบบขยาย.....	100

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 ปัญหา Superliar.....	103
4.3.1 ปัญหา Superliar ของทฤษฎีเชิงบริบทที่แก้ปัญหปฏิบัติธรรม คนโกหกแบบแข็งโดยการเปลี่ยนบริบทการให้ค่าความจริงแบบ เป็นลำดับขั้น.....	103
4.3.1.1 ปัญหา Superliar ที่เกิดขึ้นในข้อเสนอของโทเลอร์ เบิร์จ.....	103
4.3.1.2 ปัญหา Superliar ที่เกิดขึ้นในข้อเสนอของจอห์น บาร์ไวช และจอห์น เอทชแมนดี.....	104
4.3.1.3 ปัญหา Superliar ที่เกิดขึ้นในข้อเสนอของเฮม เกฟแมน.....	106
4.3.1.4 ปัญหา Superliar ที่เกิดขึ้นในข้อเสนอของโรเบิร์ต ซี คูนส.....	107
4.3.2 ปัญหา Superliar ของทฤษฎีเชิงบริบทที่แก้ปัญหปฏิบัติธรรม คนโกหกแบบแข็งโดยการเปลี่ยนบริบทการให้ค่าความจริงแบบ ไม่เป็นลำดับขั้น.....	108
4.3.3 ปัญหา Superliar ของทฤษฎีเชิงบริบทที่แก้ปัญหปฏิบัติธรรมคนโกหก แบบแข็งโดยการเปลี่ยนบริบทการให้ค่าความจริงแบบขยาย.....	110
สรุปผลการประเมิน	112
บทที่ 5 วิธีการแก้ปัญหปฏิบัติธรรมคนโกหกที่น่าจะเป็นไปได้.....	118
รายการอ้างอิง.....	128
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	130